

Dobrý den, všechny vás moc zdravím :)))

Blíží se konec šk. roku a s ním pochopitelně i klasifikace na konci pololetí.

Vzhledem k nastalé mimořádné situaci se hodnocení bude odvíjet a skládat od následujících:

- známky, které jste získali ve škole od začátku pololetí do 11.3.

- vaše aktivita a přístup během domácího samostudia

- bere se v úvahu výsledné hodnocení na konci 1. pol.

..... je to na vás.. :-))

Potřebuju, aby Eva, Terka, Matěj, Tonda, Nikolas , Anička Š. posílali vypracované úkoly. Děkuju

Ostatním opět děkuju za jejich vytrvalost, bojovnost a neustálou snahu a do zbytku šk. roku mraky energie a chuti :-))

Tento týden budeme bojovat – a to v několika bitvách, seznámíme se se 2 vojevůdci a hned na začátku vyhodíme někoho z okna. Tenkrát masakr...

Zkuste mezi řádky vnímat, jak obyčejné lidské vlastnosti, které měl a zápasil člověk před 600 lety se stále promítají i v dnešní době....

To, co je záležitostí jedince, zároveň stejně tak řeší celá společnost....

Úkoly na tento týden:

1. opsat nebo vytisknout zápis - tentokrát je delší – 3 strany

2. přečíst si důkladně prezentaci - je místo výkladu, abyste pochopili souvislosti, obtížnější téma

3. podívat se na 4 krátká videa – viz odkazy v prezentaci

4. vypracovat 3 úkoly – stačí vytisknout, dopsat, vyfotit, poslat

Přeji vám pohodový a veselý týden :-)))

Počátky hnutí

- po Husově smrti nepokoje, protestní listy do Kostnice
- **husité** – Husovi přívrženci – lidoví kněží, venk. lid, městská chudina, řemeslníci, kališnická šlechta, část univer. mistrů a studentů
 - názorově se lišili
 - Cíl- zrušení světské moci církve**, zabavení jejího majetku
 - znak – kalich**- symbol přijímání podobojí – rovnost lidí před bohem
 - program – 4 artikule pražské** - svoboda kázání a výkladu Bible
 - právo přijímat z kalicha
 - zákaz světské vlády kněží, zbavení církve majetku
 - zákaz a spravedlivé trestání smrtelných hříchů
- pouti nespokojených venkovanů na hory s biblickými jmény, čekání na příchod Krista

1419 – radikalizuje se pražská chudina, v čele Jan Želivský

- **1. pražská defenestrace** – vyhození katol. konšelů z novom. radnice
- smrt Václava IV.
- jednání o podmínkách přijetí Zikmunda králem – v době válek nevládl

1420 – založen Tábor – vojenský opěrný bod husitů, společný majetek v kádích, důsledná rovnost, v čele 4 vojenští hejtmanové velitelé

Jan Žižka z Trocnova – hlavní hejtman, v čele vojsk, skvělý vojevůdce

- **bitva u Sudoměře** – x přesila vojsk katol. jhč. panstva na rybníku

Husitské hnutí 1419 – 1436

1419 – 1421 – převaha radikálů

1421 - 1436 v popředí městské svazy s vojskem

- celkem 5 křižáckých tažení do Čech + boje s českou katolickou šlechtou

1420 – 1. křižácká výprava – pražané (Jan Želivský)+ táborité (Jan Žižka) x Zikmund
Bitva na Vítkově , pak na Vyšehradě – vítězství husitů

1421 – vznik husitských vojensko polit. městských svazů (pražský, táborský , orebský)
- husitský sněm v Čáslavi – 4 artikule prohlášeny za zemský zákon, zvolena zemská vláda
- **2. výprava – bitva u Žatce**- vítězství husitů nad Zikmundem

1422 – popraven Jan Želivský
- spory v Táboře- odchod Žižky, Žižkův vojenský řád

1423 – vznik koalice umírněných husitů, konzerv. pražanů a katol. šlechty – panská jednota

1424 – bitva u Malešova – husité x panské jednotě , vítězství husitů
- u Přibyslavi zemřel Žižka

1425 – Prokop Holý Veliký - nový husit. vůdce

1426 – 3. výprava – bitva u Ústí n. Labem - husité x něm. vojsku (poraženo)

1427 – 4. výprava – bitva u Tachova husité x křižáci (uprchli)

1428- 1431 – spanilé jízdy husitů – výpravy do sousedních zemí za účelem šíření hus.myšlenek ve formě traktátů(provolání), za účelem obživy (kořist), přechod z válek obranných na útočné (pomsta křižákům)

1431 – 5.výprava – bitva u Domažlic -husité x vojsku křižáků(předem utekli , píseň Ktož sú boží bojovníci

1433 – koncil v Basileji – ochota církve(papež) + světské moci(Zikmund) jednat o míru s husity

1434 - přeskupení sil – pražané+ umírnění husité+ katol. Šlechta x táborité + sirotci
Bitva u Lipan – husité poraženi, Prokop Holý zemřel

Rozdělení husitů

- **panská jednota** – husitská šlechta
- **pražská města a univerzita** – umírnění husité
- **orebité** – radikální východočeští husité pod vedením **Jana Žižky z Trocnova** (po jeho smrti roku 1424 nazývání **sirotky**, velení převzal **Prokop Holý**)
- **táborité** – radikální jihočeští husité (1420 založili opevněné město Tábor)
- **adamité** (nazí) – vypuzení a zlikvidováni jako kacíři

Úkoly

1.

1. SEŘAĎTE UDÁLOSTI OD NESTARŠÍ

- BITVA U DOMAŽLIC
- JIHLAVSKÁ KOMPACTÁTA
- PRVNÍ PRAŽSKÁ DEFENESTRACE
- UPÁLENÍ MISTRA JANA HUSA
 - BITVA NA VÍTKOVĚ
 - SMRT JANA ŽIŽKY
 - BITVA U LIPAN

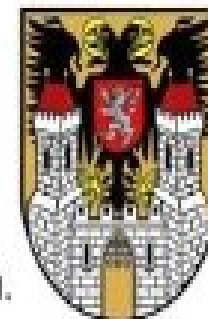
2. v mapce vyznač místa
nejvýznamnějších bitev

3

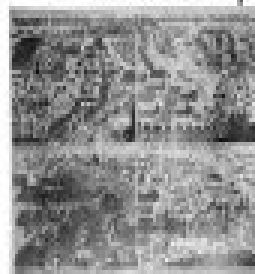
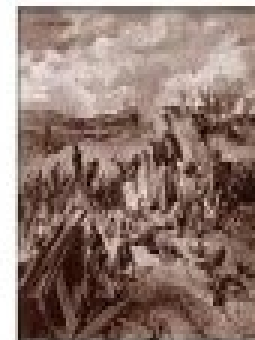

Co k sobě patří?

(Vyber si z nabídky.)

- Po smrti Jana Žižky se postavil do čela husitů.
- Město, jež bylo oporou husitského hnutí.
- Stál v čele husitů.
- Stoupenci J. Husa, povstali po jeho upálení.
- Tak dlouho trvaly husitské války.
- Bratr Václava IV., nakrátko se stal českým králem.
- Bitva na Vítkově – husité zvítězili.
- Bitva u Lipan – husitská vojska poražena, Prokop Holý padl.

(husité, Zikmund, rok 1420, Jan Žižka z Trocnova,
Tábor, Prokop Holý, 15 let, 9. 5. 1434)

Český stát v 15. století - Husitství -

priljubljeni izdelki

Investigating the role of the environment

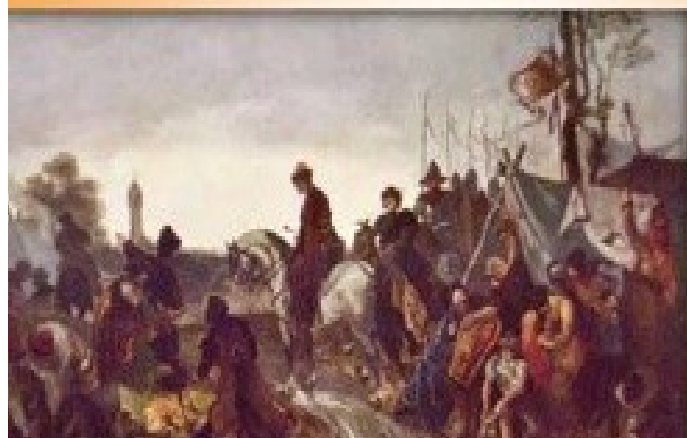
tažení husitských vojsk z hranice českého státu.

Wormwood honey

- * Po smrti Jana Husa se lid bouří.
- * Mnozí z nich vyhánějí nehodné kněží z kostelů.
- * Lidé vyznávající Husovo učení se spojí.
- * K husitství se hlásila část šlechty, měšťané a nejvíce chudina.

* HUSITÉ

KALICH

V křesťanských bohoslužbách má zvláštní místo svátost přijímání. Na památku umučení Ježíše Krista přijímají křesťané jeho tělo v podobě hostie (zvláštní oplatky) a jeho krev v podobě jednoho doušku vína. Tento zvyk se však během staletí změnil. Přijímat krev Kristovu (víno) mohli v katolické církvi jen kněží. Husité začali hlásat přijímání pod obojí, to znamená krev i tělo Kristovo. Jejich znakem se stal kalich na víno (symbolizující krev Kristovu i pro věřící, ne jen pro kněze). Kalich se stal symbolem rovnosti všech lidí.

Rozkol

- Vnější projev reformy je Kalich – právo věřících přijímat kromě Kristova těla (hostie) i krev (víno z Kalicha). Dosud pouze výsadou kněží
- Václav IV. lavíruje a nepřiklání se otevřeně ani na jednu stranu
- 1418 vydává Karlova univerzita prohlášení o jediné církvi – kališnické = vyřazení ze „sítě“ evropských univerzit
- Počátek 1419 – Václav IV. se přiklání na stranu umírněných a přikazuje zavřít kostely některých odbojných kněží – např. Jan Želivský

Husitský prapor

- Husité přijímali oltářní svátosti **pod obojí** (hostie=tělo Kristovo a víno z kalichu= Kristovu krev) → nazývají se **kališníci** → **kalich** symbolem **husitské revoluce**.

Neví se přesně, jaké barvy husité na svých praporech používali.

Začátek válek

Celé husitské hnutí vychází z učení Mistra Jana Husa a je právě rozhořčenou reakcí na jeho upálení a následně i na upálení Jeronýma Pražského.

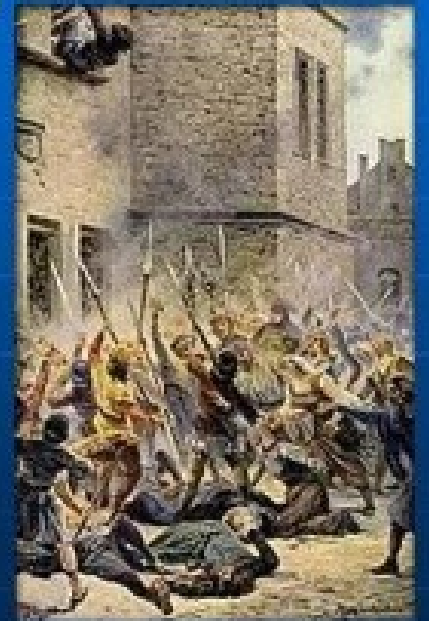

Celá situace se vyhrotila roku 1419, po kázání **Jana Želivského** vtrhli radikální husité na novoměstskou radnici a vyházeli konšely z oken (tzv. 1. pražská defenestrace). Tato událost je považována za počátek husitské revoluce.

1. Pražská **defenestrace** = **vyhození konšelů z oken** radnice

5 MIN

- *Fenster* = okno
- 1419 vyvrcholily rozpory v Praze
- chudina se zmocnila radnice na Novém městě
- vedl je **kazatel Jan Želivský**
- **1419 umírá král Václav IV.**

Průběh husitských

po upálení mistra Jana Husa **rostl v Praze nepokoje** (zejména na **Novém Městě pražském**) – proto král Václav IV. na novoměstskou radnici dosadil **protihusitské konšely** – ti zatkli některé radikální husity

první pražská defenestrace (1419) – novoměstští měšťané, vedení **radikálním husitským kazatelem Janem Želivským** vyházeli konšely z oken

- Zrodila se svatá válka.
- Začátek husitské revoluce je spojen s 30. červencem 1419
 - Po kázání Jana Želivského v kostele Panny Marie Sněžné došlo k první pražské defenestraci.
 - Ozbrojený dav vyhodil z oken Novoměstské radnice konšely a jejich pomocníky a pak je ubil.

Kostel Panny Marie Sněžné

<https://edu.ceskatelevize.cz/pocatek-husitskych-valek-5e441a70f2ae77328d0a6cd2>

<https://edu.ceskatelevize.cz/husitske-bitvy-5e441a71f2ae77328d0a6cd5>

<https://edu.ceskatelevize.cz/jak-se-bojovalo-v-zime-za-husitskych-valek-5e441f16d76ac>

JAN ŽELIVSKÝ

- odvážný lidový kazatel
kritik církve
navazuje na Husa
- je revolučnější
stál v čele chudiny

r. 1422 popraven měšťany
Jan Želivský

(1380 – 1422)

Radikální husitský kněz.

30.7.1419 vedl průvod, který vyvrcholil pražskou defenestrací.

Postupně ve svých rukách hromadil moc, likvidoval své odpůrce a v Praze měl takřka neomezenou moc.

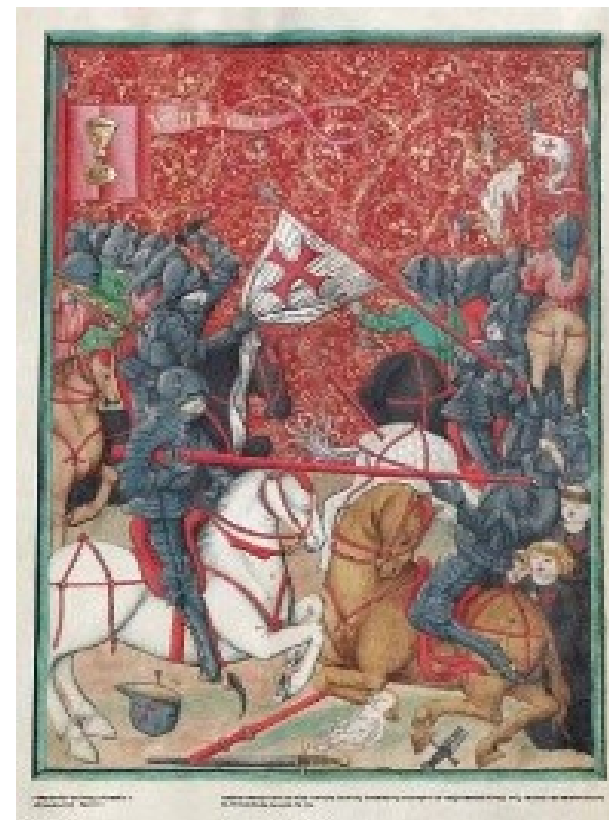
Vzniká proti němu opozice. Nakonec je zatčen a popraven.

Pamětní deska Jana Želivského na Staroměstské radnici

Střední proud

- tvořili pražané → univerzitní mistři a měšťané
→ hájili zájmy hlavního města → avšak neustálé spory mezi radikálním Novým Městem pražským a Starým Městem (j. ze Stříbra, Jan Rokycana) → odmítali vizionářství a sociální excesy chudiny Nového Města, vedeného radikálem Janem Želivským (popraven staroměstskými 9. 3. 1422 → Prahu poté ovládlo konzervativní křídlo)

Založení Tábora

Husité toužili po spravedlivém uspořádání společnosti.

Proto zakládají nové město, kde jsou si všichni rovni před bohem. Řídí se božími zákony.

Je založen roku 1420 nad řekou Lužnicí.

Lidé se zde pokouší žít bez soukromého majetku. Na náměstí jsou kádě, kam při příchodu odevzdávají všechny svůj majetek. Město má své vojsko. Řídí ho čtyři hejtmané, jejichž úkolem je i cvičit vojsko. Jedním z hejtmanů je i **Jan Žižka z Trocnova**.

Vypalovali dobyté kláštery a kostely, dopouštěli se obrazoborectví. Skutečná rovnost všech byl pouhý sen
Jan Žižka z Trocnova odchází roku 1423.

- **1420** → na poutním místě hory Tábor založeno stejnojmenné město
- proudily sem davy lidí, aby zde očekávaly příchod 1000leté říše Kristovy
- **zavládla zde sociální rovnost a život se řídil výhradně slovem Božím**
- majetek přichozích odkládán do kádí a z těchto prostředků se budovalo město

- **radikální husité =táborité**
- **1420 založení nového města Tábora**
- **zde život podle božích přikázání** ve vzájemné rovnosti
- majetek odevzdali do kádí na náměstí, sloužil městu
- v čele táborů stáli kněží
- **o vojenské záležitosti se starali čtyři hejtmané**
- **jedním z nich se stal Jan Žižka z Trocnova** - muž se zkušenostmi ze záškodnických válek
- táborité přepadali a plenili pevná sídla v okolí, zvláště kláštery, získávali zásoby, ničili však kulturní a umělecká díla

Jan Žižka z Trocnova

(1360 – 1424)

Pocházel z Trocnova.

Přišel o majetek, zbyl mu jen erb zemana.

Mnoho let byl členem vojenských skupin jihočeských pánů.

Roku 1411 se vrátil do Prahy a vstoupil do služeb Václava IV.

Jako vůdce na sebe poprvé upozornil v bitvě u Sudoměře v roce 1420. Byl do roku 1423 hejtmanem v Táboře. Umírá roku 1424 u Příbyslavi

- Žižkův otec Řehoř byl patrně tzv. novým šlechticem, to znamená, že byl teprve nedávno povýšen do zemanského stavu, Janova matka se zřejmě jmenovala Johana. Kromě Jana měl Řehoř ještě minimálně dvě další děti - syna Jaroslava a dceru Anežku.

• Jan Žižka pocházel z chudého zemanského rodu.

• V mládí přišel o jedno oko.

• Byl nadšeným obdivovatelem Jana Husa a nelitostným válečníkem.

• Stal se husitským hejtmanem.

• Pod jeho vedením nebyli husité nikdy poraženi.

• Husitská vojska vedl i jako úplně slepý.

• Byl velice oblíbeným vojevůdcem.

• Po jeho smrti si část husitů

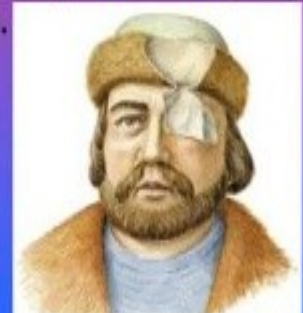

ocnov – tvrz – rodiště Jana Žižky

Jak přišel o levé oko

- Jan přišel ve věku 10 - 12 let úderem sečné zbraně do tváře o levé oko. Zranění ho zdeformovalo a způsobilo jeho pokles o 3,5 mm oproti oku pravému a vyhnulo Janův orlínos doleva.

Zřícenina Rábí

- Leží na řece Otavě na Šumavě, zřícenina hradu od 17. stol. Roku 1421 obléhán a dobyt Janem Žižkou. Zde ztratil své druhé oko. Je to nejpevnější a nejmohutnější česká zřícenina.

Jan Žižka z Trocnova

- nejdříve byl lapka (zloděj, loupežník)
- Václav IV. mu ale udělil amnestii = milost (prominutí trestu)
- začal pracovat v Praze u dvora – v té době kázal v Betlémské kapli Mistr Jan Hus a Žižka se stal jeho nadšeným posluchačem
- 30. července 1419 se podílel na defenestraci
- na jedno oko oslepl buď v dětství nebo během bitvy
- na druhé oko oslepl při obléhání hradu Rábí
- zemřel zřejmě na silný zánět

Jan Žižka a kněz Václav Koranda starší na Vítkově

autor Bohumil Kafka
patří mezi deset největších jezdeckých soch na světě
výška 9m, délka 9,6m, šířka 5m,
hmotnost 16,5t
odhalena r. 1950

Jezdecká socha Jana Žižky na Vítkově

LÉTA (1419-1424)

Později se rozhodl dát do vojenských služeb husitů
30. července 1419 se podílel na defenestraci na
ovoměstské radnici

Zanedlouho nato opustil Prahu a odešel do Plzně
Zde dosáhl svého prvního známého vítězství u Nekměře
Z Plzně hlavní centrum husitů se mu však nepodařilo
Byl pronásledován katolickými vojsky, s nimiž se vítězně
třetl 25. března 1420 u Sudoměře

V Táboře hejtmanem

1423 - byl raněn při obléhání hradu Rábí

6. ledna vítězí Žižka u Skalice

7. června u Malešova.

Během vojenského tažení na Moravu Žižka umírá 11.
října 1424 u Příbyslavi. Po jeho smrti se jeho příznivci z
ýchodních

lech nazvali sirotci.

Velmi zkušený bojovník

Jeho vojsko tvořili chudí lidé, kteří neměli
zbraně a neuměli bojovat=> nechal upravit
zemědělské nářadí

Vymyslel „vozovou hradbu“

Výborně využíval přírodních podmínek

Až do své smrti v roce 1424 nebyl poražen

- Za objevení Žižkova dvorce může krtek
- Žižkův dvorec obsahoval pouze dvě obytné místnosti.
- V době Václava IV. se Trocnov psal jako Truenov.
- Slovo Žižka je zřejmě přezdívka
- Žižka je také pravděpodobným autorem pravidel husitských bojovníků s názvem *Žižkův vojenský řád*.
- První pomník (socha) Jana Žižky byl postaven až roku 1873 na vrchu Gothard u Hořic, kde Žižka v dubnu 1423 zvítězil v bitvě

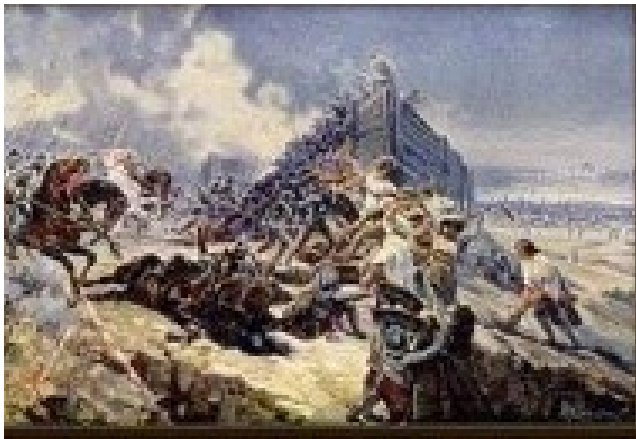
• Sochařství

- monumentální socha Jana Žižky na Vítkově od Bohumila Kafky = největší jezdecká socha na světě
socha váží 16,5 tuny, skládá se ze 120 bronzových částí a téměř 5000 šroubů, práce na ní trvaly 19 let a autor díla se konečného výsledku nedožil

- 1419 – za měsíc umírá Václav IV. - signál pro nové akce
- očekává se konec světa a příchod Ježíše
- rovněž se vyostřuje situace na venkově – nejvíce v již a vých Čechách – největší feud. útisk

1420 bitva na Vítkově

- **Zikmund s papežem vyhlásil křížovou výpravu.** Předtím se nedohodl se šlechtou na podmínkách jeho vlády po Václavovi, na pomoc Phe byli přivoláni radikálové z venkova, Zikmund poražen, vojsko rozpustil, ale proti vůli Čechů se v chrámu sv. Víta nechal korunovat č. Králem

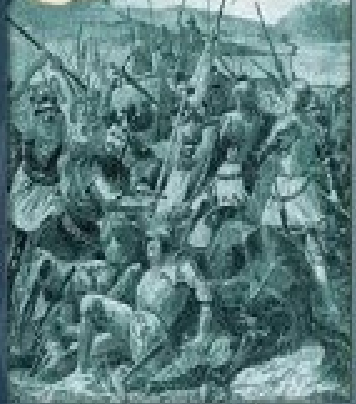
hora Vítkov chránila Prahu od východu
zde Zikmund s křížáky narazili na Žižku
husité odrazili přesilu
zahnali křížáky na útěk
14.7. 1420 husité vítězí

Bitva na Vítkově

- odehrála se 14.7.1420 na vrchu Vítkov který byl sedm let po události přejmenován na *Žižkov*
- Husitská posádka dvou opevněných srubů, kt. nechal postavit Žižka, tu odrazila útok křížáků
- ztráta vrchu by znamenala, že by křížáci odřízli husity od zásobování – mohli by je nechat vyhladovět
- sruby byly obehnaný třemi mělkými příkopy a zdí zbudovanou z hlíny a kamení

Bitva u Sudoměře 1420

Obrázek 1: Bitva u Sudoměře [4]

V této bitvě se projevilo Žižkovo vojenské umění a využití přírodních podmínek. Při cestě do Tábora u vesnice Sudoměře na husity zaútočily oddíly rytířů v brnění a na koních. Žižka postavil vozovou hradbu na hrázi mezi dvěma rybníky. Jeden z rybníků byl vypuštěn. Rytíři zaútočili právě z této strany, protože si mysleli, že jsou husité v těchto místech málo chráněni. Byli vlákáni do pasti. Koně s rytíři v brnění se propadali do bahna a z vozové hradby na ně vyrazili husité. Bitva u Sudoměře byla první z řady vítězných bitev.

400 husitů od Plzně v čele J. Žižka
X

2000 jihočeských rytířů
(páni z Písku a Strakoníc)

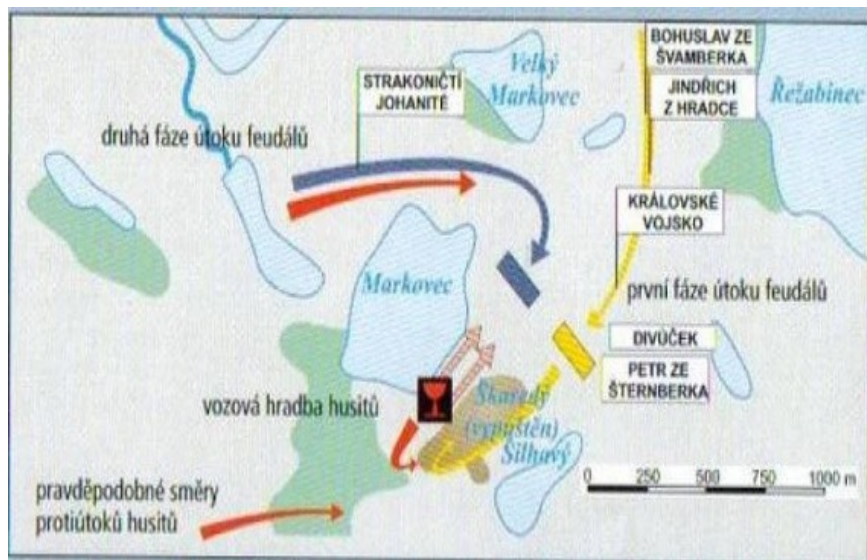
**vozová hradba – 12 vozů
na hrázi 2 rybníků**

1 vypuštěn – bahnitý terén

©Čertík Pája

Jedna z prvních velkých bitev husitů. Oddíl obrněných rytířů na koních zaútočil na nevelkou skupinu husitů. Žižka nařídil rozestavit vozovou hradbu na úzké hrázi mezi dvěma rybníky. Jeden byl vypuštěn a panská jízda se rozhodla zaútočit na husity z boku. Koně s jezdci v brnění zapadali do bahna na dně rybníka. Husité vyrazili z vozové hradby a dobýjeli je cepy.

- (1421) – **sněm v Čáslavi**. Husité odmítli **přijmout** Zikmunda za českého krále a přijali společný husitský program, **tzv. čtyři artikuly pražské**.
- Vznikla zde společná vláda šlechty i měšťanů.

V roce 1421 zemský sněm v Čáslavi (zástupci šlechty a měst) sesadili Zikmunda a zvolili si zemskou vládu (20 členů – 5 pánů, 8 zemanů, 7 zástupců měst).

1421 zemský sněm v Čáslavi

- **programem husitů se staly čtyři pražské artikuly:**
- 1/svoboda hlásání slova božího
- 2/přijímání podobojí (sub utraque specie)
- 3/ konec světského panování církve – odejmutí majetku církvi
- 4/trestání smrtelných hříchů bez rozdílu
- čtyři pražské artikuly se byly vyhlášeny jako zemský zákon
- **sněm odmítl nárok Zikmunda na český trůn**
- **zemi řídila vláda – kvůli sporům se rozpadla - nastala anarchie**

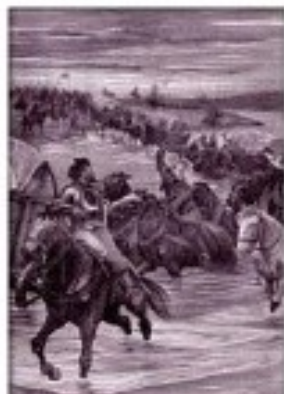
<https://edu.ceskatelevize.cz/jan-zizka-a-husite-5e4424474908cf0125158008>

- **na konci roku 1422 opustil Žižka Tábor** pro spory s Mikulášem Biskupcem a odchází do východních Čech, kde se spojil s Orebity a založil zde **polní ležení Menší Tábor**
- **r. 1423** na sněmu východočeských husitů v Německém Brodě → vyhlášen **Žižkův vojenský řád** → stal se **zákoníkem pro východočeské polní vojsko**, kladl vysoké nároky na disciplínu a stanovil přísné tresty za její porušení

7.6.1424 bitva u Malešova u Kutné Hory

- Na Žižkově straně 7 tis. pěšáků, 1 tis. jezdců, 300 vozů s kamením
- Asi 1200 mrtvých na straně panské jednoty a 200 u husitů

7.6.1424 - bitva u Malešova – přibližně 10 km od Kutné Hory. Husité vítězí, je to jedna z nekrvavějších bitev v období husitství. 🧐

• 1424

- Orebíté (Žižka) X Pražský svaz, katolíci
- **Jasně vítězství Husitů**
- Důsledky
 - Ovládnutí Kutné Hory
 - Ovládnutí Kouřimi, Nymburka a Českého Brodu
 - Mír s Prahou

Smrt Jana Žižky u Přibyslavi.

Prokop Holý

Po smrti Jana Žižky
velel husitským
vojskům kněz Prokop
Holý
Pod jeho velením
husité dál vítězili nad
početně silnějším
nepřítelem

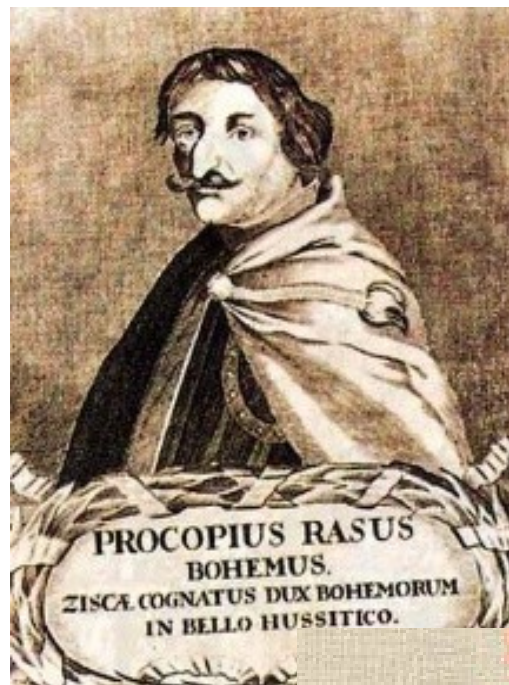
Prokop Holý

(? – 1434)

Po Žižkově smrti stál v čele husitů.

Kněz Prokop vstupuje do čela táboreského bratrstva po Žižkově smrti.

Pocházel ze zámožné rodiny, studoval na univerzitě, cestoval po Evropě. -> To vše zúročil jako vynikající taktik, dokázal ustoupit od nepodstatných věcí, aby zachránil ty důležité. -> Získal si respekt i u nepřátel. Osvědčil se v bitvách u Ústí nad Labem, Tachova a Domažlic.

Spanilé jízdy 1428 - 1433

- Vojenské výpravy do ciziny 1433 až k Baltu
- Cíl:
 1. šíření husitských **myšlenek** snaha zbavit se izolace, manifesty)
 2. výprava za **kořistí** (potraviny)
 - v Čechách po mnoha letech válek **hospodářský úpadek**
 - ekonomická zátěž – vydržování stálé armády (12 000)
 - náplň činnosti pro armádu

Byly to výpravy za hranice země s cílem šířit myšlenky husitství a zastrašovat nepřátele, plenit a získávat kořist.

Husité začali bojovat proti hradům, městům i klášterům.

Vítězili, ale přestali být jednotní.

Rozpory vedly k rozdělení husitského tábora na dvě skupiny.

Ty se střetly roku 1434 v bitvě u Lipan.

Bitva u Ústí nad Labem

- **1426**
- Husité (Prokop Holý) x Vojsko ze Saska, Lužice a Hesenska
- Vítězství Husitů

16.6.1426 - bitva u Ústí nad Labem. Husité vítězí nad německými žoldnéři a otevřeli si cestu ke vpádům do Saska, Durynska a Horní Lužice.

Bitva u Domažlic

- 1431
- Husité (Prokop Veliký) X Křižáci, žoldnéři Němci
- Bitva neproběhla
- Husité zpívali Kdož sú Boží bojovníci
- Protivníci utekli

Odehrála se 14. 8. 1431.
Husitská vojska v ní
porazila pátou křížovou
výpravu vedenou
markrabím Friedrichem
Braniborským a
kardinálem Juliánem
Cesarinim, 100 000
armáda křižáků se při
písni rozutekla.

- ✧ Poslední pátá křižácká výprava skončila také nezdarem křižáků.
- ✧ Velké vojsko křižáků čítající sto tisíc žoldnéřů se usadilo nedaleko Domažlic a chystalo se drancovat a plenit české země
- ✧ Poté co obdrželi zprávu, že se blíží husité a uslyšeli mohutný zpěv jejich chorálu „Kdož sú boží bojovníci“ dali se na útěk.
- ✧ Téměř vše nechávali na místě a tak husité získali obrovskou válečnou kořist.
- ✧ V té době husity vedl hejtman Prokop Holý.

Po Žižkově smrti vedl husity Prokop Holý, další vojevůdce, který dokázal vítězit. Nepřátelé se husitů velmi báli. V poslední křižácké výpravě přišlo na naše území velké vojsko a utábořilo se u Domažlic. Když slyšeli husitské vozy, válečnou píseň dali se na útěk a k boji vůbec nedošlo. Husité vítězili, ale vojska ničila naši zemi. I samotní husité nešetřili nikoho, kdo se k nim nechtěl přidat. Pustošili kostely, kláštery a města. Na lidi doléhal hlad, protože na polích neměl kdo pracovat. Lidé toužili po míru.

Tenť Pán velí se nebáti
záhubed tělesných,
velí i život ztráti
pro lásku bližních svých,
protož posílá
zmaužile srdci svých.

Nepřátel se nelekajte,
na množství nehleďte,
Pána svého v srdci mějte,
proh a s ním bojujte
a před nepřáteli
jen neústekejte!

Heslo všichni pamatujte,
kteréz vám vydáno,
svých lidmanů pozorujte,
retaj druh druhého,
blediž a drž se
každý šiku svého!

A s ním veselé vzkřikněte
řkouc: „Na ně, hrr na ně!“
Zbraň svou rukama chytněte,
„Bůh náš Pán“ vzkřikněte!
Bijte, zabíjte,
žádného nežijte!

Husitské války

- po vyhnání křižáckých vojsk považovala husitská šlechta polní vojska (radikální táborité a sirotci) za zbytečné břemeno a snažila se je rozpustit
- obě skupiny se střetly **30. května 1434 v bitvě u Lipan** (u Českého Brodu), husitská šlechta (též panská jednota, umírnění husité) zvítězila
- husitské války skončily

obr. 4

Bitva u Lipan 1434

Rozpory mezi husity vedly k rozdělení husitů na dvě skupiny. Jednu skupinu tvořili husité v čele s Prokopem Holým a chtěli pokračovat v husitském hnutí. Druhou tvořili husité, kteří chtěli skončit s bojem a užívat si získaný majetek. Ti se spojili s katolickou panskou jednotou. Obě skupiny se střetly nedaleko Kolína v bitvě u Lipan (1434). Husité postavili vozovou hradbu. Jak se přiblížil nepřítel začali pálit z děl. Panské vojsko předstíralo útěk a husité se vydali do pronásledování. Z úkrytu vyjela panská jízda a zabránila husitům vrátit se za vozovou hradbu. Husité byli poraženi, Prokop Holý v bitvě padl. Bitvou u Lipan skončily husitské války.

rozkol v husitském hnutí

umírnění (pražané + kališnická šlechta + část katolické šlechty) = „**panská jednota**“ – odmítnutí dalšího boje, spokojili se s dosaženým

X

radikální táborité a sirotci – pokračovat v bojích

Námětu bitvy u Lipan využila i řada umělců.

- ✦ Husitské panstvo se spojilo s pražskými měšťany a porazili prosté husity (tzv. tábority a sirotky) v čele s Prokopem Holým.
- ✦ Prokop Holý a tisíce prostých husitů padli, husitské vojsko zaniklo.
- ✦ Králem byl uznán Zikmund Lucemburský.

Bitva u Lipan 30.5.1434. Církvi se podařilo rozdělit husity v bitvě u Lipan 30.5.1434 – radikální husité poraženi měšťanstvem, husitskou a katolickou šlechtou

Maroldovo panorama bitvy u Lipan

Následky bitvy u Lipan

- Smrt Prokopa Holého
- Další jednání se Zikmundem
- **Hlavní slovo mezi Husity mají umírnění**

